

Toimintakertomus 2008

MTK-Keski-Suomen vuosi 2008

MTK-Keski-Suomen johtokunnan puheenjohtajana jatkoi Kalle Hankamäki Jämsänkoskelta ja varapuheenjohtajana Paula Pusa Keuruulta. Johtokunnan kokoonpanossa ei tapahtunut muutoksia edelliseen vuoteen verrattuna. Anne Kalmarin pyydettyä eroa MTK:n valtuuskunnan jäsenyydestä valittiin tilalle loppukaudeksi Martti Mäkelä Muurasjärveltä. Johtokunta kokoontui vuoden aikana seitsemän kertaa. Lisäksi oli kaksi epävirallista kokousta, joista ei tehty pöytäkirjaa. Liiton työvaliokuntaan kuuluivat Kalle Hankamäki, Paula Pusa, Hannu Kainu, Jyrki Savolainen ja Tommi Lunttila. Työvaliokunta kokoontui kahdesti vuoden aikana. Lisäksi Tommi Lunttila on MTK:n johtokunnassa maaseutunuorten edustajana.

Johtokunnan kokousten asioista koko vuoden läpi kantanut teema oli lihan huono tuottajahinta sekä kustannusten nousu. Myös järjestön strategian valmistelu oli useasti esillä. Tärkeimpien liha-alan osuuskuntien luottamushenkilöt olivat johtokunnan kuultavina vuoden aikana. Tammikuussa linjattiin suhtautumista ja tavoitteita Päijänteen Biosfäärialueen valmisteluun. Helmikuussa johtokunta vieraili Ympäristökeskuksessa ja käytiin kattavasti läpi ympäristökeskuksen toimintaa. Ympäristölupien käsittely ja myöntämisehdot olivat tärkein teema, sillä lupakäsittelystä ja lupaehdoista on edelleen tullut kentältä varsin kirjavaa palautetta. Huhtikuussa tärkeimmät aiheet olivat MTK:n strategiatyö ja ajan-kohtainen maatalouspolitiikka, sillä pohjoisen tuen muutosesitysten valmistelu oli kiivaimmillaan. Kesäkuussa LSO:n ja Lihakunnan hallitusten puheenjohtajat oli kutsuttu kuultavaksi lihan huonon tuottajahintakehityksen takia. Järvi-Suomen Portin hallintoneuvoston puheenjohtaja kävi johtokunnan vieraana myöhemmin syksyllä. Elokuussa käsittelyssä oli järjestön toiminta kustannuskriisin ongelmien lievittämiseksi. Paikalla olivat myös keskusliiton toiminnanjohtaja ja valtuuskunnan varapuheenjohtaja. Joulukuussa puututtiin eläinlääkintähuollon valmistelutilanteeseen ja maatalouslomituksen tilanteeseen Karstulan alueella.

Liiton toimi- ja luottamushenkilöt osallistuivat tuottajayhdistysten kevät- ja syyskokouksiin. Tuottajayhdistysten puheenjohtajille ja sihteereille järjestettiin ajankohtaispäivä maaliskuussa. Syksyllä tuottajayhdistysten puheenjohtajille ja sihteereille pidettiin yhteinen ajankohtaispäivä yhdessä Etelä-Savon puheenjohtajien ja sihteerien kanssa. Tilaisuus pidettiin Tahkolla Pohjois-Savossa. Kahden päivän aikana saatiin tiivis katsaus ajankohtaisesta maatalouspolitiikasta, markkinaedunvalvonnasta, maatalouskaupan kehitysnäkymistä ja tuottajayhdistysten jäsenpalveluista. Järjestön peruskoulutuksia järjestettiin yhteistyössä Itäsuomen alueen tuottajaliittojen, Pohjois-Karjalan, Pohjois-Savon ja Etelä-Savon kanssa. MTK start 1 järjestettiin 23.–24.1.2008 Varkaudessa ja Start 2 oli 6.-7.2.2008 Savonlinnassa. Keväällä järjestettiin, osana valtakunnallista koulutuskierrosta, laatuaan ensimmäinen jäsenille suunnattu viljamarkkinakoulutus. Tilaisuuden keskeinen viesti oli, ettei viljan viljelyalaa tulisi lisätä ja kiinteähintaisia sopimuksia pitäisi vakavasti harkita osana viljanmyyntiä. Viitasaarella järjestettiin kevättalvella kokeiluluonteisesti maaseutuyrittäjille suunnattu tilaisuus, jossa kartoitettiin sopimustoimintamahdollisuuksia kunnan kanssa. Ympäristöasiamiehille oli vuoden aikana kaksi koulutustilaisuutta, tammikuussa Varkaudessa ja lokakuussa Helsingissä. Tuottajayhdistyksiä palveltiin kirjoittamalla jäsenkirjepohjia ja syksyllä valmisteltiin jäsenkirje, joka myös postitettiin kaikille jäsentiloille. Osa johtokunnan jäsenistä osallistui Pellervo-Instituutin tulevaisuusseminaareihin.

Tuote- ja sektorikohtaisten valiokuntien tehtävät hoidettiin viiden Itä-Suomen tuottajaliittojen yhteisissä valiokunnissa. Liitolla on ainoastaan maaseutunuorten valiokunta, joka kokoontui kahdesti virallisiin kokouksiin. Valiokunnan edustajat osallistuivat vuoden aikana sekä kevät- että syysparlamenttiin. Valtakunnallinen maaseutunuorten syysparlamentti järjestettiin marraskuun alussa Jyväskylässä.

Maatalouspoliittisesti vuoden tärkeimmät asiat olivat investointitukijärjestelmän uudistaminen, yhteisen maatalouspolitiikan terveystarkastus ja pohjoisen tuen muutospäätökset EU:n komissiossa. Maatalouspoliittista edunvalvontaa hoidettiin C-liittojen yhteistyöllä sekä yhteydenpidolla MTK:n johtokunnan jäseniin, keskusliiton toimihenkilöihin, MMM:n virkamiehiin sekä ministereiden ja kansanedustajien kautta. Ympäristötukijärjestelmä oli edelleen muutoksessa ja eniten töitä tehtiin luonnonhoitopeltojen ehtojen sekä tukitason saamiseksi kaikille viljelijöille tasapuoliseksi. Poliittisista ratkai-

suista yhteisen maatalouspolitiikan terveystarkastus antaa kohtuulliset lähtökohdat jatkovalmistelulle, mutta pohjoisen tuen muutospäätös oli huono.

Tuottajaliitto oli yhdessä Järvi-Suomen metsänomistajaliiton kanssa mukana Keski-Suomen vaihe-maakuntakaavojen valmistelutyössä. Näistä toinen käsittelee erilaisten maa-aines- ja pohjavesivarojen kartoitusta, maa-ainesvarojen käyttöä ja suojelua maakunnassa. Valmistelu on toistaiseksi sujunut hyvin, mutta maanomistajan oikeusturvan ja omaisuudensuojan kannalta tärkeimmät asiat ovat vielä käsittelemättä. Toisessa taas selvitetään turvevaroja ja suoluonnon suojelutarvetta. Maakuntaan on valmistumassa huomattavasti uutta energiantuotantokapasiteettia ja raaka-aineen saanti pitäisi turvata luonnonsuojelua vaarantamatta.

Ympäristöhallinnon alalla tuottajaliitolla oli edustus ympäristökeskuksen ohjausryhmässä, vesipuiderektiivin toimeenpanon ohjausryhmässä ja Kymijoen-Suomenlahden vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelman valmistelussa, Biosfäärialueen perustamisedellytyksiä miettivässä työryhmässä sekä luonnon monimuotoisuuden yleissuunnittelun työryhmässä. Lisäksi osallistuimme maakunnan kulttuuriympäristötyöryhmän toimintaan. Vesienhoitosuunnitelman konkreettinen valmistelutyö tehtiin vuoden 2008 aikana. Maa- ja metsätalouden osalta tulosta voi pitää hyvänä maatalouden laskennallisen kuormitusosuuden huomioiden, sillä painopiste on ympäristötuen mukaisissa toimenpiteissä, viljelytekniisissä toimissa ja neuvonnassa. Ympäristökeskuksen ja paikallisten tuottajayhdistysten kanssa on tehty yhteistyötä myös luonnon monimuotoisuuden alueellisissa suunnitteluhankkeissa, jollainen tehtiin vuoden aikana Karstulan ja Kyyjärven alueelle.

Keski-Suomen Maaseutu Osaa -hankkeen kumppanuussopimuksen mukaisesti helmikuussa järjestettiin 10 verokoulutusta ja kouluttajana toimi Hannu Vuoriniemi. EU-avustajille pidettiin keväällä koulutus päätukihakuun liittyvistä asioista. EU-avustajien lisäksi koulutukseen osallistui TE-keskuksen ja kuntien viranomaisia sekä ProAgrian neuvoja. Vakuutettuja EU-avustajia oli Keski-Suomessa 47. Tukihakukoulutuksia pidettiin kymmenellä paikkakunnalla. Tukihakukoulutukset olivat suosittuja, vaikka muutoksia tukijärjestelmässä oli poikkeuksellisen vähän. Tukihakukoulutuksiin osallistui kaikkiaan yli kuusisataa viljelijää. Kesällä pidettiin erillinen koulutus niille EU-avustajille, jotka toimivat viljelijän avustajana valvonnan yhteydessä. Näitä niin sanottuja valvonta-avustajia toimii Keski-Suomessa hieman yli kymmenen. Syksyllä olimme mukana TE-keskuksen järjestämässä investointitukikoulutuksissa.

Sukupolvenvaihdos- ja investoivien tilojen kehittämishanke päättyi alkuvuonna. Hankkeen toimintona järjestettiin mm. teemapäiviä sukupolvenvaihdoksista ja kotieläintalouden kehittämisestä. Tuottajaliiton hanketoiminta keskeytyi reilun puolen vuoden ajaksi ohjelmakauden vaihtumisen takia, mutta kehittämistoiminta jatkui vuoden 2008 lopussa TÄKY –maatilat kehittyvät hankkeella. Kehittämishanketyö on ollut hyvä lisä tuottajaliiton ja jäsenten yritystoimintaan. Sen avulla on edistetty ja tuettu maatilayrittämisen merkittävimpiä taloudellisia päätöksiä; sukupolvenvaihdosta sekä kotieläintuotannon kehittämistä.

Uusi TÄKY-hanke oli alun perin tarkoitus käynnistää maaliskuun alusta heti vanhan hankkeen päätyttyä, mutta aloitus lykkääntyi hallinnon ohjeistuksen ja tietojärjestelmien keskeneräisyyden takia. Hanke lähti liikkeelle syyskuun alussa hallinnoijan omalla riskillä, sillä päätös hankkeen hyväksymisestä saatiin vasta joulukuun lopussa. TÄKY-hankkeella edistetään maatiloiden sukupolvenvaihdoksia sekä pyritään vastaamaan tulevaisuuden haasteisiin ympäristöasioiden ja tilojen välisen yhteistyön lisäämisen osalta.

MTK-Keski-Suomi on mukana rahoittamassa Jyväskylän yliopiston hallinnoimaa maaseutuprofessori-hanketta. Hanke päättyi vuonna 2008. Hankkeen näkyvin toiminta oli KoneAgria näyttelyn yhteydessä järjestetty maaseutuyrittäjyyden-seminaari. Loppuvuonna valmisteltiin jatkohanketta, joka kovan kädenväännön jälkeen on toteutumassa. Tuottajaliitto ei ole enää mukana rahoittamassa jatkohanketta.

Liiton toimihenkilöissä tapahtui muutoksia vuoden aikana. Järjestöagronomi Pertti Ruuska palasi syyskuun alussa opintovapaalta. Syyskuun alussa alkaneeseen Täky-hankkeeseen palkattiin projektipäälliköksi Anja Kettunen ja projektiasiantuntijaksi Hannu Vuoriniemi.

Tuottajaliitolla oli jäsenetusopimukset Nordius-ketjuun kuuluvan asianajotoimisto Halonen & Lakka Oy:n, asianajotoimisto Erkki Urtin, Etra Oy:n sekä Nettitieto Oy:n kanssa Farminetti-palvelusta, joka kattaa maaseutuyrityksen sähköposti ja kotisivupalvelut ylläpitöineen. Etra Oy:n sopimukseen kuuluvat myös AGA:n kaasut. Kuusakoski Oy:n on kerännyt metalliromua jäsentiloilta viisi vuotta. Vuodelle 2008 sovittiin metalliromusta maksettavaksi korvaus ja vastaavasti muovinkeräys on maksullista.

MTK-Keski-Suomi tekee tappiollisen tilinpäätöksen vuodelta 2008. Tulot toteutuivat ennakkoidusti, mutta jotkut menoerät kasvoivat suunnitellusta. Tulokseen vaikuttivat budjetista poiketen alkuvuonna päättyneen hankkeen rahoituspäätöksen ylittyminen, uuden hankkeen aloituksen venyminen syyskuun alkuun hallinnon aikataulujen takia, Maatalon A-rakennuksen putkiremontti, luottamushenkilö-kulujen kasvaminen ennakoitua enemmän ja MTK:n eläkesäätiömaksujen kasvaminen huomattavasti ennakkoidusta. Pääomatuloilla on merkittävä osuus liiton taloudessa ja yleinen taloustilanne tulee vaikuttamaan tuloihin vuonna 2009. Budjetin tuloista osinko- ja korkotulot eivät toteudu ennakkoidulla tavalla sekä vuokratuottoja heikentävät kohonneet vastikkeet. Myös eläkevakuutusmaksut ovat todennäköisesti ennakoitua suuremmat. Liiton johtokunta onkin tehnyt sopeuttavia toimia tilanteen vakauttamiseksi.

Jyväskylä 27.2.2009.

Paula Pusa

Kalle Hankamäki

Hannu Kainu

Markku Kinnunen

Irma Toikkanen

Jyrki Savolainen

Tommi Lunttila

Tiina Heinonen

Jarkko Pakkanen